

ਨਵਜੰਮੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਜਨਮ ਮੌਕੇ ਕਰਾਈ 21 ਗਜ਼ਾਰ ਦੀ ਐਂਡ ਡੀ

ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਪ੍ਰਿੰਸੇ ਭਾਰਦਵਾਜ)-ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਕੌਸਲਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੇਟੀ ਨੇ ਨਵ ਜਨਮੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਜਨਮ ਮੌਕੇ 21000 ਦੀ ਐਂਡ ਡੀ ਕਰਾਈ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਵਿਦਿਅਕ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੌਸਲਰ ਜਸਬੀਰ ਵੇਟੀ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰ ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟਰਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਨਾਮ 21000 ਦੀ ਐਂਡ ਡੀ ਕਰਾਈਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੌਸਲਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਹੀ ਦਿਨ ਬੱਚੀ ਨੇ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੌਸਲਰ ਜਸਵੀਰ ਬੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 21 ਗਜ਼ਾਰ ਦੀ ਐਂਡ ਡੀ ਕਰਾ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੌਸਲਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਕੌਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੇਟੀ ਵਰਗੇ ਕੌਸਲਰਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਸਵੀਰ ਬੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟਰਮ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 21000 ਦੀ ਐਂਡ ਡੀ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਾਰਡ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਪਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ 23 ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਰਡ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣਗੇ।

ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਕੁਲਰ ਭੇਟ

ਜ਼ੀਰਾ (ਨਰਿੰਦਰ ਅਨੇਜਾ)-ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਬੰਤਰਾ ਨੂੰ ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਰਗਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਬੰਤਰਾ) ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਕੁਲਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਗਰਮੀ ਭਰੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਟਰਾਂਚ ਵੱਲੋਂ ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੈਰੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸੇਂਟ ਗੇਟ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਨੀਲੂ ਬਾਲਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸਤੀਸ਼ ਸਚਦੇਵਾ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਆਦਿ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਹੜਤਾਲ ਉੱਪਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਨਖਾਹ ਨਾਲ ਗੁਆਚ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲਵਾਦੀ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੀਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰੋਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਲਕੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਪਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਰੋਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲ ਬਦਲ ਦੇਖ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਢੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ, ਮੁਜ਼ਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਤਸੱਦਕ ਕਰ ਕੇ ਦਬਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ।

ਵਾਰਡ ਨੰ. 22 ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਮੂਹ ਵਾਰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ : ਮੁਨਸ਼ੀ ਫਾਰੂਕ ਅਹਿਮਦ

ਮਾਲੋਕੋਟਲਾ (ਅਸਗਰ ਪਰਿਹਾਰ)-ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 22 ਤੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੁਨਸ਼ੀ ਫਾਰੂਕ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਇਹੇ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੋਗ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਅਥਾਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿੱਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੂਹ ਵਾਰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਮੋਹ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 22 ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਸਾਵ-ਸਥਾ ਸੁੰਦਰ ਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਾਰਡ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਫਾਰੂਕ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੜ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਫਾਰੂਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲੋਕੋਟਲਾ ਅੰਦਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਜਮੀਲ ਉਰ ਰਹਿਮਾਨ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੇਂਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਆਸੀ ਗਲਪਾਰਿਆਂ 'ਚ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੋਨੀਆ ਭਾਰਤੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਿਕਾ 2026 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ

ਜਗਰਾਉ (ਅਮਿਤ ਖੰਨਾ)- ਸੋਨੀਆ ਭਾਰਤੀ ਆਦਰਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਕਲਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹੁਸਨਜ਼ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸਰੋ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੂਚਿਕਾ 2026 ਪ੍ਰਗਣਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਨਿਪਾਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ, ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਗਿਆ। ਹੁਸਨਜ਼ ਕੌਰ ਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਟੀਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਤੀਠੇਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਟੀਮ ਨਾਲ ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਉਪਲੱਭੀ ਲਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਆਪਣਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਮਾਨਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਸਨਜ਼ ਕੌਰ ਦੀ ਇਹ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਸਨਮਤੀ ਵਿਮਲ ਜੈਨ ਸਕੂਲ 'ਚ ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰ

ਜਗਰਾਉ (ਅਮਿਤ ਖੰਨਾ)-ਸਨਮਤੀ ਵਿਮਲ ਜੈਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਜਗਰਾਉ ਵਿਖੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸਿੱਝਤ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਯੋਜਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨਾਂ, ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਣੀਤਕ ਡਿੱਚੇ ਦੇ ਕੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸੇ ਨੂੰ ਟਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਤ ਦੂਰ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਕੂਲ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਜਾਗਰੂਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਾਤੀ ਖੁਸ਼ਵਾਣੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਸਨੌਰ ਵੱਲੋਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਜਾਰੀ, ਖੂਨਦਾਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ

ਸਨੌਰ (ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ) ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਡਿਜੀਟਲ ਜਨ-ਸੰਪਰਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਆਮ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੱਟ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਚ ਸਕਣਗੇ।

ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਰਸਮੀ ਉਦਘਾਟਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੁਪੇਸ਼ ਚੌਠਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਸਨੌਰ ਦੀ ਇਸ ਪਹਿਲ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀ ਪੀ ਆਰ. ਓ. ਰੁਪੇਸ਼ ਚੌਠਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਸਨੌਰ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਵੈੱਬਸਾਈਟਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ, ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਰਣਜੋਧ ਗੁਰਮਨ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਰਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀ ਮਾਨ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀਆ, ਬਲਿਗਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ, ਤੰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ, ਉਘੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰੀਟਰ ਸਿੰਘ ਯਲੱਤੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਨੌਰ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਨੀਆ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ੋਜਨ, ਗੁਰਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੌਰਵ ਸਿੰਘੂ, ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਡੀਨਾ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਰਾਕੇਸ਼ ਬੰਗਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਤੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਰਗਰਸੀ ਆਗੂ ਦਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੰਜੂ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦੀਪੁਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਡਾ. ਧਰਮਵੀਰ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਸਨੌਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾਲ ਉਠਾਵਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੱਚ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਚ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਮਿਲੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਿੱਤ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਧਿਅਮ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਸਨੌਰ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਸਮਰਥਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲ ਸਨੌਰ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੱਛਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਸਰ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ

ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਪੁਆਇੰਟ

ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਰੋਡ ਫਲਾਈਓਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਣੀਆਂ ਪੱਛੀਆਂ ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਬੰਧੀ ਮਗਰੋਂ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਇਹ ਪੁਆਇੰਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਮਾਵਾੜਾ ਫਲਾਈਓਵਰ ਹੇਠਾਂ ਪੱਛੀਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ ਨਸ਼ਾ ਆਮ ਵਿਕਰੀ ਦਾ, ਜਿਸਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ। ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਰੋਡ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅੰਗੜ ਤਰੀਆ, ਤਰਸੇਮ ਕੁਮਾਰ, ਨਵਲ ਦਾਸ਼ਰਾ, ਅਜੈ, ਵਿਖੇ ਕੁਮਾਰ, ਡਿਮਲ ਜੈਨ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੀ ਸੀ ਆਰ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 18 ਮਈ ਨੂੰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਪੀ ਵੱਲੋਂ ਖਾਣਾ ਸਿਟੀ ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੰਚਾਰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ

ਫਲਾਈਓਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਗੜਤ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਖੁਦੀਆ ਸੋਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤੁਰੰਤ ਬਣਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਇੰਚਾਰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ, ਮੋਬਾਇਲ ਪੀ ਸੀ ਆਰ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ

ਜਿਸ ਮੋਬਾਇਲ ਪੀ ਸੀ ਆਰ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਸ ਬੀਟ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੀਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਇੰਚਾਰਜ ਮੁਖੀਯਤ ਬਾਰਡ ਡੀ ਪੀ ਓ, ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਰੋਡ ਪਬਲਿਕ ਫਲਾਈਓਵਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨੇੜੇ ਪੱਛੀਆਂ ਪਰ ਖੁਦੀਆ ਸੋਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਪੁਸ਼ਰਾਂ/ਅੰਗੜਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਜ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕਾਰਗਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੌਂਪਿਆ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਅੰਮੋਕ ਸ਼ਰਮਾ)-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਂਅ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਡਾ. ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਸਾਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਡਾ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸਕੱਤਰ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਸਕੱਤਰ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਈ. ਟੀ. ਮਾਨ ਸਨ। ਸਕੱਤਰ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਡੀ. ਸੀ.) ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਰਨੂੰ 2026 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਾਕਲੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੇਵ-ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਸ਼ਿੱਕੇਵਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ।

ਪਾਰਟੀ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੋਲਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਨੂੰ ਨੇ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਲੇ (ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ) ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਹੈ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਤਕਾਲੀਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਸਨੌਰ ਵਿਰੋਜਪੁਰ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਡੀ. ਸੀ.) ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਰਨੂੰ 2026 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਾਕਲੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੇਵ-ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਸ਼ਿੱਕੇਵਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ।

ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗੇਵਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਤਖ਼ਤ-ਟੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਹਰਾਮਾਂ ਬੇਬੇਬੇ ਸਿੱਖਾਂ, ਬੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਿਵਾਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿੱਕੇਵਾਰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ 'ਭਾਰਤ ਰਤਨ' ਐਵਾਰਡ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਦਲ ਕੇ 'ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ' ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਫਾ 1 ਦੇ ਬਾਕੀ... 'ਕਾਰਕੇਰਾਂ' ਨੂੰ 6...

ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚੱਲੇਗਾ? ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਵੇਂ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਪਵੇਗੀ।' ਕਾਰਕੇਰ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ 7,94,518 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਦੇ ਪੱਧਰ ਲਈ ਕਾਰਨ ਟੁੱਟੇ ਲੱਖਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਇਸ ਅਸਲਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟਰਾਣਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜ਼ਰੂਰ ਭੁਗਤਣੇ ਪਵੇਗੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੋ।' ਉਸਨੇ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਾਲੀਆ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰ ਲੀਕ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਹੋਰਵਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ਼ਰੀਬੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ 'ਤੇ ਅਹੱਦੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਜਨੀਤ ਦੀਪਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਮਕਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ' ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੁਹਿੰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਕੈਬਨਿਟ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ...

ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 12 ਸਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਧ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀਆਂ 7 ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਵੋਟਰ ਸੀਲਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਧਾਰੀ ਅਤੇ ਆਗਾਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੈਂਦੇਨਬਰ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰ

ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ 'ਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਨਾਂਅ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ!

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਨੇ 2025 ਵਿੱਚ 600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ 24 ਦਿਨ ਜੁੜੀਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਨੇ ਵੀਹ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਪਾਲਿਸੀ ਰਿਸਰਚ ਸਟੈਂਡੀਜ਼ (ਪੀ ਆਰ ਐੱਸ) ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 27 ਰਾਜ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਓਡੀਸ਼ਾ ਅਸੈਂਬਲੀ 43 ਬੈਠਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸਿਰਫ 7 ਬੈਠਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹੀ। 24 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਔਸਤ 2024 ਵਿੱਚ 21 ਦਿਨਾਂ ਅਤੇ 2023 ਵਿੱਚ 23 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੁਧਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੀਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿੱਲ ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਆਂਧਰਾ, ਬਿਹਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਝਾਰਖੰਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਤੇ ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਰਨਾਟਕ ਨੇ ਇੱਕੋ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ 17 ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਬਜਟ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਨੇ ਔਸਤਨ 8 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਜਟ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ। ਗੋਆ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਉਹ ਰਾਜ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਖਰਚੇ ਦਾ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ, ਖਰਚੇ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ 23 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਬਹਿਸ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 66 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 94 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਰਾਜਾਂ ਨੇ 2025 ਵਿੱਚ 127 ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਸਨ ਸਾਰੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦਾ 31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਿਆ 13 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਵਿਧਾਨਕ ਕੈਲੰਡਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰੂ ਸੀ: ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਾਸਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ 45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਾਇਆ। ਤੇਰਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਫਾਈਨੈਂਸ ਰਿਣਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਜਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਰਨਾਟਕ ਨੇ ਨਫਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਭੀੜ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਸਾਮ ਨੇ ਬਹੁ-ਵਿਆਹ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ।

ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੰਸਦ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (ਯੂ ਏ ਪੀ ਏ) ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਖਾਲਿਦ ਵਰਗੇ ਕਈ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲੇ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਕਈ-ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੰਚ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਹੁਣ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪਾਲੀਮਰ (ਪਲਾਸਟਿਕ) ਦੇ ਨੋਟ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਲੀਮਰ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਤੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਟਿਕਾਊ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਲੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੀਆਂ ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਬੋਰਡ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਬਾਗੀਕੀ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਮਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰਜਸ਼ੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ (ਉਤਪਾਦਨ) ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਰੰਸੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਖਰਚਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਾਰਜਸ਼ੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਾਰਜਸ਼ੀ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਜਲਦ ਹੀ ਜਨਤਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ (ਟਰਾਇਲ) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਡੇਟ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਏ ਟੀ ਐਮ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਲੀਮਰ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਢ

ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਂਕਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟਾਂ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਡਿਜੀਟਲ ਪੇਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਮਈ ਤੱਕ ਚਲਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁੱਲ ਕਰੰਸੀ 42.86 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਿਕਾਰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਨਕਦੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀਮਰ ਨੋਟ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹਿਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਛੋਟੀ ਮੈਲੋ ਜਾਂ ਫਟਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਛਾਪਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਦਬਾਅ ਘਟੇਗਾ।

ਕਰੰਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024-25 ਦੌਰਾਨ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 23.8 ਅਰਬ ਫਟੇ-ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ 12.3 ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ ਸਨ। ਸਾਲ 2024-25 ਵਿੱਚ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ 'ਤੇ 6,372.8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ 2023-24 ਦੇ 5,101.4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ 5 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ 1 ਅਰਬ ਪੋਲੀਮਰ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ

ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਲ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਕੁੱਲ ਚਲਨ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹਿਜ਼ 0.7 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਿਰਫ 0.8 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹੁਣ ਛੋਟੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਸਿੱਕਿਆਂ ਜਾਂ ਯੂ ਪੀ ਆਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 86 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ 41.2 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ 16.1 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਨ। ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਰ ਬੀ ਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਫਟੇ ਗਏ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ 20 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਭਾਰੀ ਉਛਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2025-26 ਦੌਰਾਨ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ 11.2 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮਾਰਚ 2026 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਫਟੇ ਗਏ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 7,05,482 ਲੱਖ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 6,34,458 ਲੱਖ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਕਾਮਰੇਡ ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ

ਕਾਮਰੇਡ ਮੁਹੰਮਦ ਖਲੀਲ

ਕਾਮਰੇਡ ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ ਤਹਿਸੀਲ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣੀ-ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਨ। ਉਹਨਾ ਦਾ ਜਨਮ ਇੱਕ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1935 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਵੱਲ ਖੱਬੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਮੁਤਾਬਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਤੋਰਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਚੰਬੀ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਪਿੰਡ ਲਸੋਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੈਦਲ ਤੁਰ ਕੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਲਸੋਈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਚੰਦਾਂ ਵਿਖੇ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੁੱਗਰੀ ਤੋਂ 9-10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਥੇ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਪਿੰਡ ਚੰਦਾਂ ਵਿਖੇ ਵੀ ਪੈਦਲ ਤੁਰ ਕੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਨਵੀਂ, ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਔਛ ਦੇ ਕਲਾਸ ਨਾੜੇ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। 1953 ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਮਾਸਟਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਛੋਕਰਾ, ਜੋ ਉਸ

ਸਮੇਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਚਾਲੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਬਲਦੇਵ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਮਿਲਾਪਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ ਜੋ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਲੜਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਲੱਡਾ ਕੋਠੀ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਵੇਂ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਲੜਕਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਥਲੀਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਦਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦੇ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੰਗੀ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਗਏ। ਦੋ ਵਾਰ ਬਲਾਕ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। 1964 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੌਮੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ 1966 ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਰਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਆਗੂ ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਛੀ ਅਤੇ

ਮਾਸਟਰ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਮੁਖਾਰਕਪੁਰ ਚੁੰਘਾਂ ਵੀ

ਗਿਰਫਤਾਰ ਹੋਏ ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਮਾਸਟਰ ਮਦਨ ਲਾਲ ਬਾਗੀ, ਪ੍ਰਫੇਸਰ ਐੱਸ ਤਰਸਮ, ਮਾਸਟਰ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਦਨ,

ਮਾਸਟਰ ਤਰਨ ਮੁਹੰਮਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਧਨੋ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਅਲਤਾਫ ਉਰ ਰਹਿਮਾਨ ਗਿਰਫਤਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ ਇੱਕ ਹੋਣਹਾਰ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਾਇਆ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਤੰਤਰ ਦੀ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਰੇਡ ਅੰਛਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਆਰਾ ਸਾਬਕਾ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਭੱਠਾਂ, ਜੋ ਦੋ ਵਾਰ ਐੱਮ ਪੀ, ਦੋ ਵਾਰ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਰਹੇ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। 1993 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਰਹੇ। ਮਾਸਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ 24 ਮਈ 2026 ਨੂੰ 91ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਐੱਸ ਡੀ ਮੁਨ (ਮੰਗਲਵਾਰ) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁੱਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇਪੁੱਲੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਆਗੂ, ਸੂਬੇ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਪਰਕ : 94174-57130

ਕੀ ਤੇਲ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ, ਤੇਲ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਣਗੇ। ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੀ ਤੇ ਕੀਤਾ ਕੀ। ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਬਰੀਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁੱਝਦੇ ਐ। ਭਾਸ਼ਣ ਬੱਚਦਾ ਦੇ, ਸ਼ੋਕ ਕਾਰਾਂ, ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸੂਟਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣ ਕੇ ਲੱਖਣ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿਹੜੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚਲਾ ਫ਼ਰਕ ਬੁਝ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ, ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ। ਪਹਿਲੇ ਝੱਟੇ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ, ਫਿਰ 90 ਪੈਸੇ ਤੇ ਫੇਰ 87 ਪੈਸੇ। ਵਾਧੇ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਕਿ ਹੱਲੇ 'ਤੇ ਹੱਲਾ। ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਖੀ। ਪੈਸਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਾ। ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ 'ਚ ਪਾਉਣਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਜਾਣਾ। ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਧਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਹੋਰ ਵਧਾਉ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ, 15 ਕਰੋੜ ਲੀਟਰ। ਇਹਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੈ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਮੁਨਾਫ਼ਾ 220 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਨਵੇਂ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ 16 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼, ਸਿਰਫ਼ ਪੈਟਰੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ। ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ, 31 ਕਰੋੜ ਲੀਟਰ। ਇਹਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੈ 450 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਮੁਨਾਫ਼ਾ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਨਵੇਂ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼, ਸਿਰਫ਼ ਡੀਜ਼ਲ ਵਿੱਚੋਂ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਹ ਕੀਮਤਾਂ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਤੇਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਵਰਗਾ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਘੁਕਦਾ ਚੱਕਰ, ਆਵਾਜਾਈ, ਉਤਪਾਦਨ, ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ। ਇਹਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੀ ਦੁੜੰਗੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ, ਪਰ ਖੁਦ ਬਿਗਰਾਨੀਆਂ ਫਰਤੀਆਂ 'ਤੇ। ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਰਾਮਦ ਕੁੱਲ ਖਪਤ ਦਾ 88 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਆਵੇ, ਪੈਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂਦੇ। ਜਾਵੇ ਉੱਥੇ, ਜਿਥੋਂ ਤੇਲ ਆਵੇ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਘਟ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦੇਖ ਰੁਪਈਆ ਓਦਰ ਜਾਂਦੇ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਡਾਲਰ ਮੁਹਰੇ ਵਿਚਾਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ। ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਵੱਧ ਰੁਪਏ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਅੱਜ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਹੋਣ, ਮਹਿੰਗੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ, ਨਿੱਤ ਚੜ੍ਹਦੀ ਚੁੰਗੀ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ।

ਜਦ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੰਟਿਆ ਜਾਉ, ਤੇਲ ਰੇਟ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੂ, ਜਿਵੇਂ ਫਸਿਆ ਬੰਦਾ। ਹੋਰ ਕਰ ਵੀ ਕੀ ਸਕਦਾ ਤੇਲ ਵਿਚਾਰਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਲ ਬੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੀ ਤੇਲ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ। ਮੁੱਖ ਤੇਲ ਕੇਂਦਰ ਸਨ ਪੰਨਾ, ਮੁਕਤਾ, ਤਾਪਤੀ। ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ 320 ਲੱਖ ਟਨ। ਖਪਤ ਸੀ 400 ਲੱਖ ਟਨ। ਦਰਾਮਦ ਆਣੇ 'ਚ ਲੂਣ ਬਰਾਬਰ, ਸਿਰਫ਼ 20 ਫੀਸਦੀ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਖਲ ਦਾ ਗੋੜ ਵਧਿਆ। ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਆਈਆਂ। ਵਾਂਚਾ ਢਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਡੋਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਿੱਜੀ ਤੇਲ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਗਲਬਾ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਹਵਾਸ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਗਲ ਘੁੰਟ ਦਿੱਤੇ। ਬੰਦ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੇ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵੇਚਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ। ਤੇਲ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰੂਸ ਵਗੈਰਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਰਹੇ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਆਇਆ, 'ਇਥੋਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣਾ।' ਉਥੋਂ ਜਿਵੇਂ ਸੱਤਾਠੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੁਕਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਖਰੀਦ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਮਰਾਜ ਭਾਰਤ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਣ-ਬਣ ਬਹਿੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਹੁਕਮ ਵਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਖਰੀਦਣਾ ਮੁਲਕ ਨੇ, ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਮੁਲਕ ਨੇ। ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ। ਕਿੱਥੇ ਹੈ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਦੇਸ਼ ? ਆਹ ਤਾਂ ਹੋਂਦ ਈ ਹੋ ਗਈ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰੁਬੀਓ ਆ ਕੇ ਕਹਿ ਗਿਆ, 'ਤੇਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।' ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮਤਲਬ, ਕਿਰਾਇਆ ਭਾੜਾ, ਚੁੰਗੀ, ਟੈਕਸ, ਸਭ ਮਹਿੰਗੇ। ਤੇਲ ਦਾ ਰੇਟ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਹੱਥ, ਯਾਨੀ ਤੇਲ ਦਾ ਰੇਟ ਹੋਰ ਵਧੂ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸੀ, ਤੇਲ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਾਓ। ਸਰਕਾਰ, ਤਾਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬਹਾਨਾ ਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਹਾਨਾ ਭਾਲ ਲਏ, 'ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲ ਡਮਰੂ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ' ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਨਿਕਲਿਆ। ਤੇਲ ਕਿੱਲਤ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ

ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੈਸ ਕਰਕੇ ਹੈ, ਜੀਹਨੇ ਈਰਾਨ ਤੇ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਚਾਬੁਕਾਰ ਬੰਦਰਗਾਰ ਤੋਂ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਰਕਾਰ ਸਤ ਬਦਨ ਕਹਿ ਝੁਕ ਗਈ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਇਸ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸੀ।

ਤੇਲ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਮੁਲਕ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਭਾਰੀ ਸੰਕਟ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਤਰਫ਼ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਨਾਹਰੇ ਤਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆ ਜਾਂਦੇ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ, ਜ਼ੀਰੋ ਬਣਾ ਜ਼ੀਰੋ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਅਹਿਲਕਾਰੀ ਛੱਡੋ। ਜੇ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਰਕਾਰ ਆਪਦੇ ਹੱਥ ਲਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰੋ। ਮੁਲਕ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਤੇਲ ਪਏਗਾ 1 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ। ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਪੈਦਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ 9 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੇਲ ਸੰਕਟ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸਕਦੇ-ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਅਣਸਰਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਤੇਲ ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਵੇ ਤੇ ਹਰ ਨਵੇਂ ਖੋਜ ਕੇ ਤੇਲ ਕੱਢੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸਸਤਾ ਹੋ ਸਕਦ

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਰੋਡ ਜਲਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਧਰਨਾ

ਨੰਗਲ (ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ)
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਗ੍ਰਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਾਕ ਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ 67 ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਆਧਾਰਿਤ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਣਕਪੂਰ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ 43.46 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ 13 ਐਮ ਐੱਲ ਡੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਪਰਤੀ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਾੜ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗੀ। ਜਵਾਹਰ ਮਾਰਕੀਟ, ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਰੋਹ

ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤਲਕੇ ਦਾ ਚੰਗਾ ਇਲਾਕਾ ਲੋਕਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਗਭਗ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਲਿਫਟ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਲਈ ਇਹ ਵੱਡੀ ਤਰਾਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੁਤਲਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ 50 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨਹਿਰੀ ਵਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪਿਛਲੇ 70 ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਾਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰੋਗਿਕਸ਼ਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਬੰਗਾ (ਅਵਤਾਰ ਕਲੇਰ)-ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਰੋਡ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਤੰਗ ਹੋ ਕੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਹੀ ਧਰਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਵੀ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕੱਠੇ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜੋਚ, ਸਰਪੰਚ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਪੰਚ ਸੁਜਨੀਤ ਕੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਬੋਲ ਲਾਲ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਆਟੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੁਨੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਬਾਲੀ ਮੁਬਾਰਕਪੁਰ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਹਰਮੋਦ ਚੌਸੀ, ਪੇਂਡੂ ਮਜਦੂਰ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੋ। ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਧਰਨੇ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਵਲ ਪੁਲਾਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਪੰਕਜ ਸ਼ਰਮਾ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ

ਬਦਲੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਵਾਜ਼ਾਈ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ। ਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ

ਕਿ ਭੇਡ ਦਾ ਰੁਕਿਆ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੋਣਵੀਨੀ ਦਿੱਸਾਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਭੇਡ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਸੰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੁੱਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੀ ਐੱਮ ਯੂ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮੀਰਪੁਰ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿੰਦਾ, ਆਟੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦਾਸ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੀ ਐੱਸ ਯੂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜੀਤ ਧਰਮਕੋਟ, ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਮੰਚ ਦੇ ਆਗੂ ਬੁੱਢੀਰ ਅੰਸਾਰੀ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਓਮਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਦੋ ਰੋਜ਼ਾਂ 'ਨਵ ਕਵਿਤਾ ਉਤਸਵ' ਤਹਿਤ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ)
ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਭਵਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾਂ ਨਵ ਕਵਿਤਾ ਉਤਸਵ ਤਹਿਤ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸੇਵੀ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਤਸਵ ਨਵ ਕਵਿਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੰਦਾਂ ਵਰਗੇ ਦਾ ਸੁਲਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੱਤਰ ਵਰਗੇ ਦਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰਵਾਲਾ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਉਤਸਵ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਜਸਵੰਤ ਜ਼ਰਬ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਿਤਾਬ 'ਮੈਨੂੰ ਬੁੱਧੁ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਜ਼ਰਬ ਹੋਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਰਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਬੁੱਧੁ' ਇਕ ਮੈਟਾਫਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰਬ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਚੰਦੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਸੂਤਰ ਕਿਹਾ। ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕ 'ਅਦਭੁਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀ' ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉੱਘੇ ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਇੱਕੋਥੀ ਸਦੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਉਪਗ੍ਰਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਿਤਾਬ 'ਨਿਮਖ ਨਾ ਵੀਸਰੇ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹੀ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋ ਧਰਾਤਲ ਹਨ, ਇਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੇ ਦੂਜਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪੱਖ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸੁਰਯਾਬ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਕਿਤਾਬ 'ਵੈਰਨੀ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰਯਾਬ ਨੇ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਉੱਘੇ ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਯੋਗਰਾਜ ਅੰਗਰਿਸ਼ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਗਾਂਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਅਜੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬੌਧਿਕ ਪੈਰਾਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗੀ। ਕਿਤਾਬ 'ਕੋਇਲ' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਸਮੇਂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੀਰਤ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟਕਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਾਲ ਅਜਨਬੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ, ਸੁਪਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਮੁਹਾਲੀ, ਮਨਜੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਬਾਠ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੋਮਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਰ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਅਜੇ ਫਿਲਾਸਫੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬੌਧਿਕ ਪੈਰਾਮਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗੀ। ਕਿਤਾਬ 'ਕੋਇਲ' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਸਮੇਂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੀਰਤ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟਕਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਾਲ ਅਜਨਬੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਸੁਮਨ, ਸੁਪਰਵਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਮੁਹਾਲੀ, ਮਨਜੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਬਾਠ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੋਮਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਰ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤਾ ਜਾਗਰੂਕ

ਜਲੰਧਰ (ਰਾਜੇਸ਼ ਖਾਪਰ)
ਦੋ ਜੀ ਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਭਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਸਾਫ਼, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਸ ਅਭਿਆਨ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜੀ ਆਈ ਇਨਕਾਰ ਲਿਨਿਟਰ ਦੇ ਮੌਨੋਇਜ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਜੀ ਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿੱਖ ਵਧੀਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਵੀ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਜੇਹੇ ਵਿਚਾਰੀ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਵੀ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਰਾ-ਭਰਾ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਭਵਿੱਖ ਸਾਡਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ, ਰੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਜੀ ਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਲੀਨ ਮੌਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁੱਖ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਹਨ। ਰੁੱਖ ਸਾਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧਰਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੁੱਖ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਸੋਖ ਕੇ ਮਿੱਸੀ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਜੇਹੇ ਵਿਚਾਰੀ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਵੀ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਰਾ-ਭਰਾ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਭਵਿੱਖ ਸਾਡਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ, ਰੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਲਵਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਜੀ ਆਈ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰਲੀਨ ਮੌਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁੱਖ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ ਹਨ। ਰੁੱਖ ਸਾਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧਰਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੁੱਖ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਸੋਖ ਕੇ ਮਿੱਸੀ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਰਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਜੇ ਐ ਐਫਵਾਂਸਡ-2026 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਜਲੰਧਰ (ਸ਼ੈਲੀ ਐਲਬਰਟ)-ਇੰਨੋਸੈਟ ਹਾਟਲ ਸਕੂਲ, ਗ੍ਰੀਨ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਜੇ ਐ ਐਫਵਾਂਸਡ-2026 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੋਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਨਿਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈਂਕ 4146 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਕੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇੰਨੋਸੈਟ ਹਾਟਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਅਨੂਪ ਬੋਰੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਜੀਵ ਪਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਤਾਨਿਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਦੀ ਸਹਾਹਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਜਲੰਧਰ (ਸ਼ੈਲੀ ਐਲਬਰਟ)-ਇੰਨੋਸੈਟ ਹਾਟਲ ਸਕੂਲ, ਗ੍ਰੀਨ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਜੇ ਐ ਐਫਵਾਂਸਡ-2026 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੋਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਨਿਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈਂਕ 4146 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਕੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇੰਨੋਸੈਟ ਹਾਟਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਅਨੂਪ ਬੋਰੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਜੀਵ ਪਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਤਾਨਿਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਦੀ ਸਹਾਹਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਫਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ

ਬਲਾਚੌਰ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ)
ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 7 ਵਾਂ ਫਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਯੂਥ ਫੁੱਟਬਾਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਲੱਬ (ਰਜ.) ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ 30 ਜੂਨ ਤੱਕ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਯੂਥ

ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਗੁਪਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ

ਆਖਰੀ ਉਮੀਦ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਜਲੰਧਰ (ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪੀ)
ਆਖਰੀ ਉਮੀਦ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜ.) ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਕੂ ਪਾਰਕ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਦੂਜੇ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। 5 ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੈਂਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ

ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਵੱਡੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਈ-ਸਕੂਟ, ਸਾਈਕਲ, ਟੈਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ ਸਾਮਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੈਂਪ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਟਰ ਪਾਰਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੈਂਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ

ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ ਯੋਜਨਾ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਹਾਇਤਾ : ਸ਼ੈਲੀ

ਗੁਲਿਆਰਪੁਰ (ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ)-ਬੇਕਫਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੈਣੀ ਸੈਣੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾ ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਾਹਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮਦਦ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਣੀ ਸੈਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਸੋਈ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੀਲੇ ਕਾਰਡ ਧਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਕਿੱਟਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਲਾਭਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ਨ ਕਿੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 2 ਕਿਲੋ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ, 2 ਕਿਲੋ ਖੰਡ, 1 ਕਿਲੋ ਲੂਣ, 1 ਲਿਟਰ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ ਅਤੇ 200 ਗ੍ਰਾਮ ਕੁਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਤੋਹਫੇ ਵੱਡੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਈ-ਸਕੂਟ, ਸਾਈਕਲ, ਟੈਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ ਸਾਮਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੈਂਪ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ, ਯਾਨੀ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਟਰ ਪਾਰਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕੈਂਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੁਝਾਅ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ

ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਯੂਥਮਾਮ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ

ਕਪੂਰਥਲਾ, (ਹਨੀ)-ਰੋਲ ਕੋਚ ਫੈਕਟਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ 'ਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇੰਜ. ਹਰਨਿਅੰਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਸਮਰ ਕੈਂਪ ਦਾ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਾਗਮ ਬੜੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਸਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨਿਮਰਤਾ ਕੌਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿੱਪਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੱਚਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ, ਗੀਤ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਭੰਗੜਾ, ਕੋਰੀਓਗਰਾਫੀ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਡਾਂਸ, ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਰਾਫਟ, ਖੇਡਾਂ, ਯੋਗਾ, ਸੰਗੀਤ, ਕੁਕਿੰਗ ਵਿਦਿਆਉ ਫਾਇਰ, ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਸਟੋਰੀ ਟੈਲਿੰਗ ਆਦਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿੱਪਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੱਚਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਨਵ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਜੋਜੋ ਦੋਆਬਾ (ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਗੇਵਾਲ)-ਮਹੰਤ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਲਾ ਮਹੰਤ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੇਰਾ ਬਿਬਨਪੁਰੀ ਨੇੜੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਜਿਲ੍ਹਾ ਗੁਲਿਆਰਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਡੇਰਾ ਲੋਕ ਲੰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਐੱਨ ਆਰ ਆਈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਸਪਤਾਲ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇਗਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਮਹੰਤ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਢਲੇ ਇਲਾਜ, ਸੇਵਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੋ ਕਿ ਡੇਰਾ ਬਿਬਨਪੁਰੀ ਨੰਗਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਜਿੱਥੇ ਮਹੰਤ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਮੌਕੇ ਮੁਢਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਬਿਬਨਪੁਰੀ ਨੰਗਲ ਖੁਰਦ ਇਲਾਕੇ ਵਿ